

Храпенко О. О.
*доцент кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»,
кандидат юридичних наук, доцент, адвокат*

ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ АДВОКАТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний підвищувати свій професійний рівень. Монополістом в цій сфері в Україні є Вища школа адвокатури (далі – ВША). Позначка про виконання вимог про щорічне підвищення кваліфікації вноситься до профайлу адвоката в Єдиному реєстрі адвокатів України [1].

Сам порядок підвищення кваліфікації адвокатів України зазначає організацію процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні на ВША. Органи адвокатського самоврядування співпрацюють з ВША з питань підвищення кваліфікації адвокатів України. Для того, щоб стати стороннім оператором необхідно пройти акредитацію Експертною радою НААУ.

Вже довгий проміжок часу адвокатів зобов'язують підвищувати свою кваліфікацію. Починалось це з досить простих правил, але згодом процедура почала ускладнюватися. Адвокат повинен надати докази проходження підвищення кваліфікації. Адвокатам – науковцям перестали враховувати самостійне підвищення кваліфікації, а саме написання статей до професійних видань [2].

Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України, який затверджений рішенням Ради адвокатів України від 03.07.2021 р. № 63 визначає, що кожен адвокат повинен набрати мінімум 10 залікових балів протягом року, 2 з яких мали бути з етики, а молоді адвокати ще більше – 16 залікових балів.

Якщо адвокати мають заборгованість зі сплати щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування, вони позбавляються доступу до системи підвищення кваліфікації адвокатів.

Воєнний стан в Україні наклав відбиток і на процедуру підвищення кваліфікації адвокатів.

Дію п. п. 19, 20 Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України призупинено на період воєнного стану відповідно до рішення Ради адвокатів України від 16 березня 2022 року № 30 [3].

Напрошується висновок, що на період воєнного стану у адвокатів відсутня обов'язкова вимога підвищувати свою кваліфікацію. Іншими словами, підвищення кваліфікації стало добровільним на період війни.

Взагалі обов'язковим підвищення кваліфікації вже давно у деяких адвокатів перетворилось на виконання «формальних вимог», яке реалізовувалось лише у скануванні QR-коду на початку та в кінці заходу і це пов'язано можливо із відсутністю зацікавленості адвокатів у матеріалі.

Справедливо постає питання про оновлення підходу щодо підвищення кваліфікації адвокатів. Може слід переглянути процедуру? І не тільки на час війни, а і у мирний час надавати адвокатам, хоча б частково «свободу у саморозвитку».

Цікавим є такий факт, що навіть після скасування вимоги про обов'язковість підвищення кваліфікації, навіть під час війни, адвокати продовжують брати участь у відповідних заходах.

В свою чергу Вища школа адвокатури провела цілу низку безкоштовних заходів із підвищення кваліфікації, що є наразі дуже важливим, оскільки чимало колег втратили свою практику, дохід чи взагалі змушені були виїхати зі свого місця проживання не тільки в інші регіони України, але й за кордон[2].

Згадуються «старі добрі часи», коли Голова Ради адвокатів Одеської області Й. Л. Бронз проводив безкоштовні та добровільні зустрічі з молодими адвокатами і ділився безцінним досвідом своєї адвокатської практики, розповідав про етику адвоката, про вимоги до зовнішнього вигляду адвоката. І наскільки цікаво і корисно було бути присутнім на таких зустрічах адвокатам-початківцям, що вільних міст не було. Це велике щастя «жити в епоху Бронза»...

Список використаної літератури:

1. Підвищення кваліфікації. *Сайт НААУ*. URL: <https://unba.org.ua/education>
2. Підвищення кваліфікації адвокатів під час війни. URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA015975
3. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України від 03.07.2021 р. № 63. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2021-07-03-poryadki-63_60f53b3b70d63.pdf